

Nro 48.

A' FELS. R. TSÁSZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

*Költ Bétsben Juniusnak 17-dik napján 1794.
esztendőben.*

Lengyel Ország.

Nemtsak a' józan okossággal, nemtsak a' természeteti igassággal, hanem a' megvilágosodott nemzeknek bolis törvényeivel is ellenkezik az atyáknak vétkeiket a' magzatokban is meg büntetni, kivált az o'ly magzatokban, a' kik még tsak hunyoritással sem részesültek szüléiknek álnokságaikban. A' *Warsóviai* mostani kormányszék ártatlanoknak lenni utivén, a' minap felakasztatott három Lengyel mágnásoknak maradekaikat, sem gyalázatosakká nem tették, sem valamelly mas büntetéssel nem illették — *Kor-*

ciuskó Generál igen szépen válaszolt azon levélre, a' mellyben néki tudtára adattatott a' *Warsóviai* revolutiónak folyamattya, és szerentsés ki menetele. Nemtsak jóvá hagyta és ditsirte tselekedeteket, nemtsak állandóságra serkentette, hanem tellyes segedelemmel biztatta őket, egyszersmind ollyatén rendeléseket tett, mellyek elegendők és alkalmasok lehessenek a' hazájokat fenyegető komor fellegeknek el o'zlattatásokra. — Eggy ollyatén commissiót is parantsolt fei állittatni, melly a' magazinumoknak bé töltetésekre, és arra is vigyázzon, hogy sem a' kenyér, sem más eleségek felettébb való árron ne árúttassanak a' piatzokon, eggy szóval, hogy semmi szükséget ne szenvedjen a' *Warsóviai* lakos. Az ezen végre fel állitatott commissió tsupán kereskedőkből, és mester emberekből áll. A' fogságra vettett Lengyel fő nemeseknek száma ismét szaporodott *Skarzensky* Chelmi és Lublini püspökkel, és hertzeg *Czetvir-tisky* Przemisli Castelanussal. Múlt hólnapnak 17 dik napján fel akasztatott *Rogozinsky* Venczel, a' Varsóviai politzia director, az Oroszokkal való égyütt czimborázásáért. Az Orosz követséghez tartozó személyek és dámák, a' kik t. i. a' *Warsóviai* revolutiónak ki ütésekor ottan le tartoztat- tak, és most is őrizet alatt vagynak, azt irták közelebb *Igelström* Orosz Generálnak, hogy nem ok nélkül indúltanak fel a' Lengyelek, a' kik mindenféle hamis szin alatt bosszontattak, háborgat- tattak, és sértegettettek az Orosz katonák által, és azt sem hagyják helybe, hogy ezek kegyet- lenül bánnak a' Lengyel foglyokkal, holott a' Lengyelek egész barátsággal viseltetnek az el fo- gatott Oroszokkal. Erre azt válaszolta *Igelström*, hogy a' Lengyel revolutiónak első napjain Oroszok által gyakoroltatott kegyetlenségek az ő hire, 's engedelmé nélkül estenek meg, hanem már most kemény büntetést rendelt azoknak, a' kik illye- tén törvényteleniséget fognak mivelni. *Asch* úr- hoz, a' maga követségének titoknokjához irt le- velében is illyetén ki fejezésekkel élt: „A' mint

*leveléből értem, igen emberségesen és rangjához il-
lendő módon bánnak a' Lengyelek az úrral, és eb-
ből is ki tettik, hogy a' Lengyel nemzet nem haj-
landó a' kegyetlenségre.*

A' Lengyel nemzet számára confiscáltattak el a' minap meg öletett, és még most is tömlötzben ülő és gyanús Lengyeleknek örökségeik. — A' Prullzus követ *Buchholtz* úr szabad el menetelre való levelet, (passust) nyervén a' *Varsóviai* fő kormány-széktől, onnan leg ottan el ment. Ennek ipája is *Unruh* Gróf, nem külömben a' *Var-sóviai* fő postamester *Sartorius*, *Wulfers* prokátor, és *Bohrmoller* Prágai Prépost meg fogattatván, a' több foglyok közzé dugattak.

Nagy Britannia.

A' rendkívül való nyavalyát rendkívül való szerekkel kell gyógyítani, és a' testbe esett fenének meg akadályoztatására, az ép és egészséges tagból is szükség valamit el választani. Az Angliát sarkalatos törvények közt, mind eddig igen nevezetes vólt a' *Habeas corpus acta* (mellynek magyarázattyát látni lehet a' *M. Kurir* 45-ik darabjának 687 ik lapján) ezen fundáltatott a' nemzetnek leg főbb szabadsága, e' védelmezte a' Brittusokat a' szabad akarat szerént való fogságtól és törvénybe idéztetéstől, ez adott nékik hatalmat tulajdon ügyeiknek vagy magok, vagy mások által való védelmeztetésére. — A' mostani veszedelmes környülállások közt ezt a' törvényt is el akarja a' ministerium törölni, 's ez által eleit venni az Anglia Országban történhető veszedelemnek. Múlt hólnapnak 24 ik napján tartatott parlamentalis ülésben számos és fontos okokkal meg mutatta azt Lord *Grenville* Státus Titoknok, melly szükség legyen ezen régi és sarkalatos törvénynek fel függettetése. Meg meg mutatta ő azt, a' minap rendeltetett titkos Commissiónak jegyzéseiből, hogy a' *Londonban* és másutt is támasdott klúboknak, avagy társaságoknak leg főbb

tzélya lett legyen az Angliai constitutiónak le
 rontása, a' királyi méltóságnak le tapodtatása,
 a' Parlamentomok tekintetének meg erőtlenítése,
 sőt semmivé való tétele; meg mutatta, hogy ezen
 gonosz fel tételeknek végbe vitelére, a' jelen való
 háborút választották; meg mutatta, hogy a' *Pá-
 risi* Jakobinusokkal égyet értettének, és levelez-
 tenek; meg mutatta, hogy a' Frantzia constitu-
 tiót akarták legyen az Országba bé vinni, és hogy
 sok ezer nyomtatványokat özogattanak legyen
 ki a' *Pain Tamás* emberiség jussairól irott mun-
 kájából; meg mutatta, hogy azon törvénytelen
 társaságok nemcsak örvendettének a' *XVI Lajos*
 királynak erőszakos halálán, hanem hogy *Páris-
 ba* küldött biztosaik által több hasonló tettekre
 szereksét kívántanak a' Fr. Nemzeti Gyűlésnek;
 meg mutatta, hogy ennek Előülője azt válaszol-
 ta a' biztosoknak, hogy mind ő, mind a' több
 tagok örvendeni fognak, a' midőn hallandják N.
 Britannia hasonló állapotjának híret; meg mu-
 tatta, hogy azon társaságok, *Barrerét*, *Rolandot*
 és *St. Andrét* magok kebelekre fel vették; hogy
 egymás közt a' Frantzia egyenlőséget jelentő pol-
 gári nevezettel éltenek; hogy égyetlen egy vá-
 ros sem volna Nagy Britanniában, mellyben ha-
 sonló, és a' *Londoni* fő társaságtól függő társa-
 ságok ne találtatnának. Sőt végre azt is tulaj-
 don jegyzéseikből bizonyította meg, hogy a' Par-
 lamentom reformátiójának szine által akarták lé-
 gyen gonosz fel tételeiket ezközleni, 's végre haj-
 tani. — Lord *Stanhope* azt állatta; hogy ő leg
 kisebb törvénytelenséget sem lát azon társasá-
 goknak tselekedeteikben. — Lord *Lauderdale* és
Landsdown vele egy értelemben vóltak, sőt az
 utólsóbb arra intette *Pith* ministert, hogy ójja
 magát a' kegyetlenségtől, ne hogy ei kesered-
 vén a' népnek szíve, vérbe mártogassa kezeit,
 ha, *úgymond* ő, buzdulásban vagyon a' nemzet,
 sem a' minister, sem más le nem fogja azt tse-
 desíteni; hogyha pedig még tsendességben va-
 gyon, szükségtelen és veszedelmes dolog kemény
 eszközökkel élni ellene. Hanem a' Parlamentom-

nak nagyobb része helybe hagyta a' ministeriumnak fel tételét, és azt javasolta, hogy ezen gonosz özönnek tovább való áradását minden úton módon akadályoztatni kellene. Lord *Thurlov* azzal a' gondolattal vólt, hogy a' *Habeas corpus* törvénynek el töröltetése által el nem töröltetik a' Brittusoknak személybeli szabadságok, és méltó vólna, hogy azok, a' kik azzal vissza élnek és alkalmatosságot szolgáltatnak az eddig való constitutióinak le rontására, példásan meg büntettetnének. Lord *Abingdon* is helybe hagyta *Grenville* fel tételét, kivált a' jelen való háborúban: Ez a' háború, *úgymond*, az eredendő bűn ellen, az az, a' mi régi és meg esküdt ellenségünk a' Frantziák ellen indittatott háború, az egész emberi nemzetnek, sőt a' természetnek, és istennek ellensége ellen indittatott háború. Ez az én okom; noha többet is elő hordhatnék, de mire valók a' több okok, ha egy is elegendő. *Leeds* hertzeg azt mondotta, hogy ha most fel nem függesztetik a' *Habeas corpus acta*, nem sokára semmi fel függesztésre való törvénye nem leszen N. Britannia'nak. Végtére az Ország Kancellárisa is fel szólalt, és egy rövid, de fontos beszédében megmutatta azt, hogy a' minap el töröltetett Hyberniai Conventió mindenekben hasonló vólt a' Fr. N. Gyűléshez, és valamint ennek, úgy amannak is előölője, tagjai, polgárai, szakaszai, avagy committei s. a. t. vóltanak. Voksra menvén a' dolog, sokkal többen találtattak a' felső Parlamentom tagjai között, a' kik a' *Habeas corpus acta* fel függesztésében meg égyeztenek, mint nem.

Elegendő oka lett légyen é az Angliai ministeriumnak és Parlamentumoknak a' *Habeas corpus acta*nak egy ideig való fel függesztetésére avagy nem, könnyen meg itilhetik Erd. Olvasóim azon levélből, mellyet az úgy nevezett correspondens, avagy levelező titkos Társaság a' nemzethez bocsátott, 's az által akarta a' Fr. constitutiót Britannia'ba bé vinni. Imé itt vagyon az a' levél maga valóságában:

Polgárok!

„Jelen vagyunk az a' criticus szempillantás, mellyben a' Brittusok vagy a' szabadsághoz való igaz jussaikat tökéletességre hajtsák, vagy minden ellent állás nélkül azon vas lántzok alá vessék magokat, mellyeket régtől fogva követelnek a' minister. Hogyha velünk egyetemben, békességes eszközökkel fognak munkálódni, tapasztalni fogják munkásságoknak hasznos gyümölcseit. Nem szükséges néktek mondanunk, hogy noha halhatatlan és veszedelmes factiók találtak, mellyek a' nemzetnek jussait és szabadságait lábaikkal tapodják; mindazáltal nem máskénti szakaszhatyak félbe gyülléseinket, hanem egyedül a' Parlamentom által ki készítettendő Bill által, mellyet nekünk meg kelliek előznünk, hogy annyival is inkább szorossabb legyen égyességünknek kötele, és a' külömb külömbféle társaságoknak gondolkozásának módja és feltételei az egész nemzet által meg égyeztessenek addig, míg még hatalmunk és módunk vagyunk a' nép barátjai munkálkodásoknak vezérlésére. Nem vagyunk a' szabadságra méltók és alkalmasok, hogyha magunkat fenyegetődzések, üldöztetések, és törvénytelen birói hatalom által engedjük el nyomtatni. Hasnem nem kell a' dologgal sokáig késni. Immár Hassusok és Austriakusok is vagynak közöttünk, és hogyha szelidtséggel viseléndük magunkat, könnyen vér özönnel borithathatnak el bennünket ezek a' fegyveres barbarusok. — Nosza azért más Britanniai conventiót rendelünk. — Eggy olly közép helyről gondolkozunk, a' melly az egész szigetre nézve leg alkalmasabb leszen, de a' mellyről mind addig nem szólunk, valameddig a' velünk levelező társaságoknak válaszaikat nem vejéndük. Minél előbb válaszólyatok minékünk, még minekelötte ezen hólnapnak 20 dika el érkezne, hogy előre tudhassuk, meg égyeztek é velünk avagy nem, és mennyi biztosságokat akartok hozzánk külden. Polgári indulat-

tal maradunk a' *Londoni* levelező társaságnak tagjai s. a. t. „

Igaz dolog az, és a' leg nagyobb törvény-
túdok sem tagadhattyák, hogy az Országban tá-
madandó zenebonák, és öszve esküvések közt,
nemtsak szabad, hanem eggyfzersmind szükséges
is legyen a' *Habeas corpus actát* mind addig fel-
függelzteni, valameddig a' veszedelemnek vége
nintsen, és noha ennél gyökeresebb czikkelye
nintsen az Angliai constituciónak: mindazonáltal
vagnak olyatén környülállások, a' mellyekben
a' magánosoknak személybeli szabadtságát fel kell
a' közönséges tsendességnek és bátorságnak ál-
dozni. A' múlt században történt Angliai nagy
revolutiótól fogva (t. i. első *Károlynak* meg ölet-
tetése után) kilentzer függelzttetett fel a' kétséges
ki menetelű környülállások közt ez a' hires *Ha-
beas corpus acta*.

Török Birodalom.

Múlt *Aprilisnek* végén hat Frantzia biztosok
érkeztek Konstantzinápolyba, de nem úgy mint
közönséges személyek, hanem négyen Ingenieö-
röknek, ketteje pedig kereskedőknek adták ki ma-
gokat. Oda lett érkezésektől fogva szüntelen azon
iparkodnak, hogy a' Fr. N. Gyűllés részére hajt-
hassák a' Divánt és a' Császárt, a' minthogy ki-
olztogatott gazdag mammonjaik által sok bará-
tokat is találtak a' Török ministerek közt. —
A' *Reiseffendi*, (Supremus Imperii Turcici Cancel-
larius), a' kitől igen sok függ a' Török biroda-
lomban, nem láttatik tökéletes barátsággal irán-
tok lenni. Minap audientiára akarván hozzája
menni *Tinville* új Fr. ágens, maga eleibe nem bo-
tsátotta, hanem tsak a' *Dragomannal*, az az, tol-
mátsal kellett nékie beszélni, ki által arany hegye-
ket igirt a' fényes Portának, hogyha a' Frantzia
nemzet mellett fegyvert fogánd; igirt pénzt, In-
geniöröket, építő mestereket, mind a' szárazon,
mind a' vizen lévő Török seregeknek tiszteket,

ágyúkat, eggy szóval, minden hadakozásra kívántató eszközöket. Még is mindazáltal, a' mint a' környülállások még eddig mutatják, nem könnyen fog a' fényes Porta hatalmas szomszédjaival üstökbe kapni.

Olasz Ország.

Florentziából iratik, hogy Korsika szigetének fő városa *Bástia* fel adta légyen magát az ostromló Brittusoknak. Meg lehet; de mivel már többször is támadott ilyen hír, 's azomban hamisnak lenni találtatott, mi addig ennek hitelt nem adunk, valameddig officialis jelentés nem fog hozzánk érkezni. — Olasz Országból, nevezetesen a' Pedemonti hertzegegségből az a' hír jutott hozzánk, hogy nem régiben ottan is nagy complót fedeztetett fel az uralkodó fejedelem ellen. — *Nápoly* városában minap eggy *Amazti* nevű Messinai lakos a' *Carminé* nevű templomban misét szolgáltató papnak kezéből ki ragadván az óltári szentséget, és a' nép felé fordulván, ekként kiáltott: *Szabadtság! szabadtság!* Ellenben a' nép fel buzdulván, kezéből ki ragadta a' szentséget, 's így szólott: *Vallás! király!* 's kevésben múlt, hogy széllyel nem tépte ezt a' meg bolondúlt szentségtelen embert.

Sardiniának jelen való környülállásairól következendő jegyzéseket olvasunk eggy közönséges levélben. Ennek a' szigetnek lakosi nem tűrhették tovább a' vice királynak és a' ministereknek, a' kik mindnyájan Pedemontziumból valók vóltanak, kégyetlenségét, és bolzfzontatásait, egynéhány izben esedező levelet adtanak bé a' királynak, mellyekben azt sürgették, hogy házajokfiai emeltessenek a' közönséges hivatalokra. Minémű ki menetele legyen ezen veszedelmes környülállásnak, a' jövendő idő fogja meg mutatni (f).

(f.) Sárdinia a' leg nagyobb sziget a' közép

Svécia.

B. *Armfeldre* nézve, a' ki t. i. fő oka vólt a' királyi familia veszedelmére öszve esküttek com- plótnak egy Frantzia nyelven készitetett declarációt küldött a' Nápolyi udvarhoz a' Svéciai király, mellyben álmélkodással emlékezik, hogy nemtsak kézbe nem adta a' fellyebb említett bűnöst, de még tsak meg sem halgatta a' Svéciai ágens ké- rését; sőt a' mi több, ollybá tartván ötet, mint valami hegyi tolvajt, meg fogattatván, kérdőre vonatta. Végtére ezzel fejezi bé levelét a' Své- ciai király, hogy tellyes reménységgel legyen az iránt, hogy törvényes declamatiójának helyt fog a' Nápolyi király adni, kiváltképen olly időnek czikkelyében, mellyben ennek az igazságnak, a' *ki az árúlót védelmezi, maga is félhet attól, hogy idővel annak áldozattyává leszen*, ha valaha, most szemei előtt kellene forogni, és a' Svéciai udvar törvényes kívánságának minden tetovázás nélkül helyt adni.

Frantzia Ország.

Kevésbe múlt, hogy a' Frantzia nemzetnek mostani bálvány istene *Robertspierre*, úgy nem jára eggy szép hajadonnal, mint járt vólt ennek- előtte esztendővel *Marat Corday* Sarlottával. — Közelebb múlt hólnapnak 24 dik napján eggy *Re- naud Cecilia* nevű hajadon, eggy papirossal ke-

tengerben, hosszúsága 43, szélessége 20, ke- rülete pedig 100 mélyföld. Bora, olaja, czit- roma, narantsa, barma, sója, külömb kü- lömb féle érczei bővséggel vagynak, hanem a' sok ingoványos föld miatt egészségtelen. En nekelötte, egész 1708-dik esztendeig mindenkor a' Spanyól monarchiához tartozott, ekkor vé- tetett el az Anglusok által, 's adattatott III Károly Spanyól királynak I József testvér öttse-

reskedő kalmárnak leánya *Robertspiere* szállására menvén, inasa által magát jelentette, azt adván okául, hogy néki igen fontos oka volna a' vele való magános beszédre. Azt vévén válaszul, hogy *Robertspiere* oda haza nem volna, felettébb bosszonkodni láttatott, melly által magát gyanús-sá tevén meg fogattatott. A' nyomozóknak azt felelte, hogy ő kész utolsó tsepp vérét fel áldozni, tsak hogy királya lehessen Frantzia Ország-nak, melly indulattját több izben is jelentette a' birák előtt. Nemtsak ez, hanem többek is talál-tattak egy időtől fogva olyanok, a' kik *Robertspiernek* szemeit bé akarták nyomni; mellyhez ké-pest nemtsak szállásán, hanem az úttzán, és a' gyűllésben is testörzőket rendelt nékie a' Nem-zeti Gyűllés. — Akármennyi, 's akárminé-mű rendeléseket tegyenek *Páris* városának elő-járói és mostani fő kórmányozója *Henriót*, de még sem fordithattyák el a' marha húsnak szükségét. A' minap közönségessé tétetett paran-tsolat szerént, minden öt nap egy fél font húst kellene egy egy embernek kapni, azomban nyóltz nap alatt sem kap egy harapást. — Mennél to-vább tart a' közönséges jóra ügyelő Commissió, annál inkább kissebbedik a' polgári Előjáróknak tekintetek és méltóságok, úgy annyira, hogy már is hasonlók a' mező városbeli előjárókhoz.

A' Frantzia N. Gyűllés múlt *Májusban* kö-vetkezendő végzéseket hozott: 1. Hogy minden osztályban jegyeztessenek fel 400 öreg, szegény, beteges, erőtlen, 's magok élelmére tehetetlen föld mivesek, kiknek esztendőnként 160 livra fog

nek, és ennek halála után VI Károly név alatt uralkodó Róm. Császárnak, a' ki azt 1719-dik-ben a' Sabaudiai hertzegnek, királyi titulus-sal égyütt, Nápoly és Sicilia Országokért által adta, mellynek birásában azóltától fog-va szüntelen meg maradtak a' Sabaudiai her-

alamisnáúl adattatni, még pedig minden fél esztendőben előre. E' végre 7,544000 livra rendeltetett ki. 2. A' meg élemedett beteges, és falukon élő beteges és öreg mester embereknek számokra 2,400,000 adattatott. 3. Minden osztályban 350 öreg, erőtlen, tehetetlen és szegény alfszonyok, anyák, és özvegyek fognak fel jegyeztetni, 's esztendőnként 60 livra segítséget kapni a' nemzet kasszájából. Hasonló segítséget fognak a' házi szegények nyerni, azok t. i. a' kik elégtelenek ugyan élteknek táplálására, de azért még sem mennek ki alamisna kérésre. Ennek felette minden osztálynak anya városában egy orvos doctor, a' városon kívül pedig két seborvos fog rendeltetni, és amaz 500, ezek pedig egy egy 350 livra fizetést venni, 's azért minden azon osztályban lévő szegény beteget ingyen orvoslani. Hogyha valamelyik osztályban igen sok betegek találhatnának, más osztálybeli orvosok is kötelesek lesznek amazoknak segítségekre lenni. — Az orvosnak rendelésére minden szegény betegnek ingyen fog gyógyító szer adattatni, 's e' mellett táplálására minden személynek napjában 10 sols, a' gyermeknek pedig 6 sols rendeltetni.

Soha sem vólt a' közönséges jóra ügyelő Commissiónak annyi titkos ellensége mint most, kiváltképen azért, hogy noha a' N. Gyűllésnek végzése szerént minden hólnapban meg erőssítetik, még is még eddig semmi változás nem történt tagjai közt, hanem most is ugyan azok, a' kik vóltak mingyárt elejénten. Ennekfelette olly nagy tekéntettel és méltósággal bir már most, hogy a' N. Gyűllés is égyebet nem végez, 's nem

tzegek, 's mindenkor vice király által szokták azt igazgattatni. Minden költséget le húzván, esztendőnként 100 ezer livrát ad bé Sárdinia a' királyi kints-tárba.

határoz meg, hanem csak azt, a' mi az által elejébe tétetik. Nem is jó volna a' Fr. respUBLICÁ-ra nézve, hogyha ez a' Commissió, melly a' N. Gyűlésnek minden titkát tudja, minden külső és belső rendelkezéseket teszen, valamely változást szenvedne; hanem nem kevesen úgy gondolkoznak a' felől, hogy végtére úgy jár velek a' Fr. nemzet, mint jártak múlt százban a' Brittusok *Cromwell*.

A' Párisi osztályoknak társaságai egymás után mind el oszlanak, még a' *Cordelliereseknek* társasága is, a' melly ennekelőtte hasonló tekintetben vólt a' Jacobinusokkal a' nemzet előtt. — A' Jacobinusok pedig még eddig semmi hajótörést nem szenvedtek. Ezek a' N. Gyűléssel, e' pedig a' közönséges Jóra ügyelő Commissióval szoros égyességben élnek, és így hárman égyet tesznek, és valameddig ezek egymás üstökébe nem kapnak, addig mindenkor védelmező anyagai lesznek egymásnak.

Az északi Fr. ármádiánál lévő nemzeti biztos illyetén jelentést tétetett *Barrere* által a' N. Gyűlésnek: El végezvén magunk közt az ellenségnek oldalába tsapni, és más seregekkel való égyességétől el zárni, szükségesnek itiltük a' *Sambre* vizén által menni. Végbe is vittük négy különös colonnékban, mellyek a' nevezett folyó vizen lett által menetelek után ismét öszve kaptsolták magokat. Az ellenünk jött ellenséget visszavertük, kergettük, tanyáit és redutáit el vetjük, mellyeket vissza akarván tőlünk nyerni, *Májusnak* 21-dikén ismét reánk támadtak. Kavallériájok által akartak bennünket el nyomni, mind a' két rész keményen viselte magát, mérges vólt a' támadás, mérges az ellentállás. A' mi lovasságunk háromszor vágott bé az ellenség lovasai közzé, egy könnyű szerű regementét egészlen öszve aprított, és a' tőlünk az előtt való nap el nyert két ágyút vissza vette. Részünk.

ről 300 ember hüllött el és esett sebbe, az ellenség közül pedig nyóltz, vagy kilentz száz ember.

A' *Mosel* vize mellett táborozó Fr. ármádiától ezeket írta a' kórmányozó vezér *Májusnak 21 dikén*: Minden ellentállás nélkül bé jöttünk *Arlonba*; az ott vólt maroknyi ellenség bé nem mert bennünket várni; avantgárdánk *Heverling* alatt törtötte el az éjjelt, holnap *Aulierbe* fog menni, és ha nagy ellentállásra nem talál, tovább is. Magam is velek fogok menni, utánunk jö az ármádia. *Arlonban Hattry* Generál osztrályát fogom hagyni, melly tar-szekereinket fedezze, és azokat, a' kik vagy *Luxenburgból*, vagy *Trierből* jöhetnek ellenünk, meg tartóztassa. *Boliö* Austriai Generál meg támadván *Marchant* Generált *Bouillon* táborában, vissza nyomta seregeinket, bé ment *Bouillonba*, 's két egész nap lövette a' kastélyt. — A' körül belöl fekvő tartományok fegyvert fogván, az Austriakusok ellen mentenek, mellyet halván *Boliö* Generál, éjjel vissza vonta magát, a' mi seregeink pedig el foglalták előbbi tábor helyeket.

A' *Rysselben* lévő nemzeti biztosok, ezt írták *Májusnak 24 dikén* a' N. Gyűllésnek: Megígirtük, hogy semmi pihenést nem fogunk ellenségeinknek engedni, bé is tellyesítettük szavunkat. Tegnap előtt, nap fel kelete előtt minden oldalról meg támadtuk őket. — 15 órákig tartott a' tsata, mind két rész le irhatatlan mérgességgel és álhatatossággal viaskodott egymás ellen. Hogyha veszteségünkről lehet ellenségünk veszteségére következést tsinálni, igen nagynak kellett annak lenni. Vitézeink tsúfolták a' halált, 's készebbek vóltak el veszni, mint sem álló helyeikből ki mozdúlni.

Barrere azt állította a' N. Gyűllés előtt, hogy a' *Londoni* ministerium által bérbe fogadott emberek akarták *Robertspiert* és *Collotot* meg öl-

ni, és mivel semmit végre nem hajthat seregei által, titkos gyilkossága által akar bődölgülni. Tanácsára azt végzette, 's a' Frantzia armádiának meg is parantsoltatta a' N. Gyűlés, hogy égyetlen eggy Brittusnak és Hannoveránusnak se adjanak pardont, hanem mihelyt kezekbe akadnak, mingyárt öllyék meg. — A' közönséges Jóra ügyelő Commissiónak végzése szerént hozzá fogott a' revolutionalis szék a' tömlötzökben ülőknek nyomozásokhoz, kiknek száma, magában Párisban hét ezernél többre megyen, melly miatt nagy szorongattatások közzé estenek a' foglyoknak rokonaik. — A' Párisi hóhér azt javasolta, hogy mivel sok időben telne öt 's hat ezer fejet a' gvilotinének el mettzeni, jobb leszen őket rakásra fűzni, 's ágyú golyóbisok által agyon lövettetni. Külömben is minden nap izzad a' sok munka miatt. — *Májusnak* 28 dikán 28 személyt küldött a' más világra, ezek közt vóit ama hires *Avignoni* gyilkos *Jourdán* is, a' ki mézáróságból Generálisságra evezvén, előbbi mesterségét a' mézárást derekasan gyakorlotta.

Hadi Történetek.

Eggy *Brüsszelben*, *Juniusnak* 2-ik napján költ levélből ezeket olvassuk: Az *Ardennesi* conventionális armádiának fő kórmányozója *Charbonnier* Generál, nem gondolván a' *Sambre* vize mellett rajta történt veszedelemmel, minekutánna friss truppok és ártilléria mentenek vólna hozzája a' szomszéd garnisonokból, az az, katona kvártélyokból, három colonnében ismét által ment a' nevezett folyó vizen, elégtelenek lévén a' szövetséges fejedelmeknek seregei, által menetelének meg akadályoztatására. És így már most három nagy táborban fekszik a' mi földünkön, az első *Gosselies* alatt; a' második *Gosselies* és *Charleroi* közt; a' harmadik ennek a' városnak által ellenében a' *Namuri* Grófságban. A' mint a' kör-

nyúlásokból észre lehet venni, *Charleroinak* ostromához akarnak fogni a' republicanusok, melly végre számos ostromló ágyúkat vitettek táborokba, és már hozzá is kezdettek a' battériák készítéséhez. Részünkről egy jó corpus *Binchet* és *Monst* fedezi, ne hogy *Tournesis* alatt fekvő nagy armádiánkhoz hátul ferkezhessenek; egy másik corpus *Nivelle* alatt táborozik, melly fekvése által nemcsak a' nevezett várost magát, hanem egész Brabantziát is óltalmazza; ennekfelette egy hollandus seregekből álló tartalék corpus *Brüsszeltől* nem mészze tanyázik, 's vigyáz az ellenségnek mozdulásaira. Fels. Urunk személlyesen menvén a' *Sambre* vize mellett táborozó seregeinek szemlélésére, azoknak kórmányát által adta B. *Alvinczi* hadi Tármasternek, és a' mint reménylünk, nem sokára el üzi onnan az ellenséget. Flandriában, meg változtatta Gr. *Clerfait* hadi Tármaster eddig való fekvését, és *Tournay* 's *Ypres* közt telepedett le. — A' Frantziák minden úton módon azon iparkodnak, hogy tovább is meg maradhassanak *Flandriában*. — *Courtray* és *Menin* külső városait le rontották, 's annyi erősségeket készítettek, hogy azokban sok ideig védelmezhetik magokat. *Luxenburgnak* is nagyobb részét el foglalták, *Bolió* Generál *Namurtól* nem mészze fekszik a' kórmányára bízott *Austriai* seregekkel.

Juniusnak 4 dik napján költ *Brüsszeli* levélből im' ezeket olvassuk: Fels. Fejedelmünk meg verkedett a' *Sambre* vize mellett az ellenséggel és győzött; tegnap este érkezett ezen örvendetes izenettel hozzánk egy posta, ma pedig az ágyúknak dörgése, és harangoknak zúgása által az egész városnak tudtára adatott. Múlt hólnapnak utolsó napján még egyszer meg tekintette ő Felsége a' fő armádiának fekvését, és külömb külömbféle parantsolatokat adván Gr. *Clerfait* hadi Tármasternek, a' *Sambre* mellett táborozó armádiájához utazott. *Juniusnak* első napján ért

Nivellesbe, 's mingyárt akkor meg tekintette az ott táborozó seregeknek fekvését, melyek Báró *Alvinczi* hadi Tármaster vezérlése alatt oda ment seregek által szembe ötölhetőképen meg erősödtek. Más nap ki indulván seregeink, az ellenség eleibe mentek, 's egész éjjel fegyverben állottak. Hanem más nap maga ő Felsége vitte őket három colonnében a' patrióták ellen, a' midőn elkezdődvén a' tsata, mind két részről rendkívül való álhatatossággal és méreggel folytattatott. — A' lovasság szablyájával, a' gyalogság pedig bajonettájával dolgozott, mellyet ki nem álhiván a' Frantziák, hátat vetettek, 's a' mint lehetett futottak a' *Sambre* vize felé, azon való által menetelek által kívánván magokat a' veszedelemtől meg menteni. Utánok eredvén az Austriai lovasság, mint a' répát úgy aprította őket, sokakat el fogott. Illyenképen fel óldoztatván *Charleroy* az ostrom alól, győzödelmi pompával ment abba bé a' Fels. Császár *Jun. 3* dikán dél előtt 11 órakor, mellyen való örömöket sok vivát kiáltással jelentették ki a' lakosok. Mennyi lett legyen mind a' két részről való veszteség, mennyi ágyút és hadi eszközöket nyertenek legyen a' győzödelmesek, még most nem tudatik, reménylünk, hogy bővebb tudósítást fogunk ezen szerentsés történetről ezután venni.

Az *Ardennesi* Fr. ármádiának *Namuri* Grófságba lett bé ülések által nagy szorongattatások és félelmek közzé tétettek a' *Lüttichi* Püspökségnek lakosai, mellyektől mindazáltal szerentsésen meg szabaditattak *Ferdinánd* Würtembergi herczegnek, és Austriai Generál Májornak vigyázósága és bölts rendelései által, a' ki a' kórmánya alatt lévő seregeket úgy helyhezette, hogy azokon lehetetlen lett volna a' Frantziáknak által rontani.